

4.4.2023

**Helsingin kaupunginmuseon lausunto poikkeamisesta osoitteessa
Mariankatu 19, Kruununhaka**

HEL 2022-008472 T 10 04 01

Asunto Oy Helsingin Mariankatu 19 on hakenut lupaa saada poiketa rakennuskiellosta Helsingin kaupungin 1. kaupunginosan (Kruununhaka) korttelin 16 tontilla nro 15 (osoitteessa Mariankatu 19). Poikkeamista haetaan voimassa olevasta rakennuskiellosta nro 12812 siten, että piharakennuksen ensimmäisen kerroksen toimisto- ja arkistokäytössä olleita huoneistoja aiotaan muuttaa asunnoiksi. Kaupunginmuseo tarkastelee hanketta kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta ja lausuu kantanaan seuraavaa.

Asunto Oy Helsingin Mariankatu 19 (kiinteistötunnus 91-1-16-15) sijaitsee asemakaavassa asuinkerrostalojen korttelialueella AK. Kadunvarteen sijoittuva rakennus on suojeltu merkinnällä S0: ”Kaupunkikuvalisesti arvokkaiden rakennusten rakennusala. Tässä tontin osassa olevaa rakennusta ei saa purkaa ilman pakottavaa syytä eikä siinä saa suorittaa sellaisia lisärakentamis- tai muutostöitä, jotka tarvelevät katu- ja julkisivujen tyyliä tai vesikaton perusmuotoa. Mikäli rakennuksessa on aikaisemmin suoritettu tällaisia toimenpiteitä, on rakennus lisärakentamis- tai muutostöiden yhteydessä pyrittävä korjaamaan rakennuksen tyyliin hyvin soveltuvalla tavalla”. Yleiskaavassa kiinteistö sijoittuu kantakaupunki C2-alueelle: ”Keskusta, jota kehitetään toiminnallisesti sekoittuneena asumisen, kaupan ja julkisten palvelujen, toimitilojen, hallinnon, puistojen, virkistys- ja liikuntapalvelujen sekä kaupunkikulttuurin alueena. Rakennusten maantasokerrokset ja kadulle avautuvat tilat on osoitettava ensisijaisesti liike- tai muuksi toimitilaksi”. Rakennus sijoittuu lisäksi maakunnallisesti arvokkaaksi luokitellulle alueelle Helsingin empire-keskusta ja kivikaupunki.

Alustavien suunnitelmien (Haroma & Partners arkkitehtitoimisto, 29.11.2021) mukaan tavoitteena on palauttaa osoitteessa Mariankatu 19 olevan kiinteistön kolmikerroksinen piharakennus alkuperäiseen asuinkäyttöön nykyisestä toimisto- ja arkistokäytöstä. Hanketta on perusteltu sillä, etteivät tilat ole nykyisen arkistomakasiinityyppisen käyttötarkoituksen mukaiset eikä vastaavalle käytölle ole alueella kysyntää. Nykyinen piharakennusten käyttäjä Suomalaisen Kirjallisuuden Seura on siirtymässä toisiin tiloihin. Lisäksi käyttötarkoituksen muutosta on perusteltu piharakennuksen huonolla saavutettavuudella liike- tai toimistokäyttöä ajatellen. Alustavien suunnitelmaluonnosten (Haroma &

4.4.2023

Partners arkkitehtitoimisto, 20.1.2022) pihasiiven muutosten yhteydessä parannetaan myös sisäpihan viihtyisyyttä kunnostamalla terassi kaikkien taloyhtiön asukkaiden käyttöön, siistimällä jäteastioita sekä lisäämällä pihalle uusia istutusaltaita. Lisäksi pihalle tulee osittain uutta laatoitusta, valo-pollareita sekä piharakennuksen taakse uudet pyöräkatokset.

Vuonna 1904 valmistuneen rakennuksen on suunnitellut arkkitehti Gustaf Estlander. Vuonna 1936 rakennusta korjattiin ja muutettiin laajasti arkkitehti Ole Gripenbergin suunnitelmien pohjalta. Vanhojen eri vuosikymmeniltä olevien rakennuspiirustusten mukaan pihasiiven sisätilat ovat kokeneet muutoksia. Vuodelta 1929 olevien rakennuspiirustusten mukaan pihasiiven kellaritiloissa on ollut varastotiloja ja ensimmäisessä kerroksessa työhuoneita. Rakennuspiirustusten perusteella sisätiloja on muutettu ainakin vuosina 1978 ja 1979, jolloin tilat olivat Kansallis-Osake-Pankin käytössä. Vuosina 1993 sekä 1995 on sisätiloihin piirustusten perusteella tehty myös muutoksia. Tilat olivat tuolloin Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran käytössä. Piirustuksien perusteella sisäpihalla on ollut nykyistä terassia vastaavalla paikalla terassi ainakin vuodesta 1929. Terassin alapuolisissa tiloissa on ollut piirustusten mukaan varastotiloja.

Alustavien suunnitelmien mukaan esitetyt toimenpiteet eivät aiheuta pihasiiven ulkoasuun oleellisia muutoksia. Pohjakerros säilyy varastokäytössä irtaimistovarastona. Laajimmin esitetty käyttötarkoituksen muutos vaikuttaa pihasiiven 1.–3. kerroksen sisätiloihin. Kaupunginmuseo katsoo, etteivät esitetyt muutokset ole niin merkittäviä, ettei niiden toteuttaminen olisi mahdollista. Museo pitää kannatettavana, että sisäpihalla oleva terassi kunnostetaan ja pihan viihtyisyyttä parannetaan. Museo ei näe kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta estettä esitetyille muutoksille.

Lisätiedot

Katariina Ruuska-Jauhijärvi, tutkija, puhelin: 09 310 36473
katariina.ruuska-jauhijarvi(a)hel.fi

Sari Saresto
kulttuuriympäristöpäällikkö